

דף כה.

עין משפט א.

או"ח סימן תצז פעיף ה

ה. סגר אמת המים בכניסה וביציאה מערב יו"ט, מותר ליקח ממנה דגים ביו"ט ^ה דהם נצודים ועומדים ^ו.

הגה: כיון שאמת המים היא צרה ^ז אינם יכולים להשמט כמו בבריכה.

עין משפט ב.

או"ח סימן תצז פעיף ט

ט. יוני שובך ויוני עליה ^ח שקננו בכלי חרס הבנויים בכותלים אם הם גדולים אסור לצודן ^ט, אבל בקטנים שאינם יכולים לפרוח ^י מותרים, אבל צריכים זימון ^כ מערב יו"ט.

עין משפט ג.

או"ח סימן תצז פעיף ו

ו. אווזים ותרנגולים ויונים שבבית או שבחצר העומדים לאכילה ^ל מותר

ה. וא"צ זימון אחר דעצם מעשה הסגירה הוי זימון. ב"י. ומה שצריך סגירה גם בכניסה כדי שלא יכנסו בה דגים מבחוץ אחרי שתחשך. רש"י ביצה כ"ה ע"א.

ו. ואם היה בדעתו בעת סגירת המים שאולי יצטרך לכל הדגים א"כ כולם מזומנים ואין בהם גם איסור ברירה, אבל בלי זה יש בהם איסור ברירה. כה"ח אות כ"ג.

ז. היינו פחות מששה טפחים. כ"כ הב"ח. מ"ב אות י"ד.

ח. היינו יוני הפקר, מרש"י ביצה כ"ד ע"א. ועיין בכה"ח אות נ"ג מהא"א מש"כ על דברי רש"י.

ט. וחייב חטאת על צידתן. מ"א ס"ק י"א. והיינו בשבת חייב חטאת וביו"ט מלקות, וגם כל זה למ"ד צידה ביו"ט אסורה מן התורה. כה"ח אות נ"ה.

י. היינו לפרוח מחוץ לתחום, כ"כ היש"ש בשם תשובת הרא"ש, אבל המ"מ והר"ן בפ"ק דביצה כתבו מפריחין אפי' מעט, וכ"כ המ"ב אות כ"ט.

כ. כי מחליפין מקום ע"י שמדדין, ואינם נחשבים למוכנים. לבוש.

ל. תרנגולות העומדות לביצים צריך זימון, אבל בלקחה סתם מותר לשוחטה ביו"ט אם אינם מחוסרים צידה. כה"ח אות ל"ג.

לצודן ביו"ט וא"צ זימון.

עין משפט ד.

הר"מ סימן רם פעיף י

טו. מצא טלית או קרדום בצד הגדר הרי זה לא יגע בהם ^מ, ואם מצאם במקום שהולכים שם רבים באופן תדיר נוטל ומכריז.

מצא גוזלות מקושרים בכנפיהם ^נ ומדדין אחר הגדר או בשבילין שבשדות הרי זה לא יגע בהן שמא בעליהם הניחום שם, ואם נטלם הרי אלו שלו, ואם היו קשורים קשר שהוא סימן חייב להכריז. וכן אם מצאם קבועים במקומם אפי' קשורים בכנפיהם חייב להכריז שהמקום סימן.

הגה: ויש חולקין וסוברים דג' חילוקים בדבר.

א'. אם הדבר משתמר ^פ כגון טלית בצד גדר והוא ספק ^ע אם הניחו שם לא יגע בו בין אם יש בו סימן בין אם אין בו סימן, עבר ונטלו והוליכו לביתו אם יש בו סימן יכריז, ואם אין בו סימן יהיה מונח עד שיבוא אליהו. ואם לא הוליכו לביתו ^פ יחזור ויניחנו על מקומו.

ב'. במקום שאינו משתמר כלל אפי' ודאי הינוח ואין בו סימן לא בחפץ ולא במקום הוא של מוצאו ^צ. ואם יש בו סימן נוטלו ומכריז.

ג'. במקום שמשתמר קצת כגון שבילין שבשדות אפי' ספק הינוח, יש בו

מ. שם בברייתא ב"מ ל"א ע"א.

נ. משנה שם כ"ה ע"ב, ובש"ס מפורש דקשר זה לא הוי סימן דכל העולם מקשרים בכנפיהם וכיון שמדדין אין המקום סימן, וגם מיירי שאין שובך בקרבת מקום בתוך נ' אמה וא"כ הוי ספק הינוח או ספק נפילה. סמ"ע ס"ק מ"ה.

ס. כלומר שהוא במקום המשתמר לגמרי, שאז אפי' יש בו סימן אינו חייב בהשבה וע"כ לא יגע. ש"ך ס"ק כ"ט.

ע. והש"ך בס"ק ל' כתב דהלשון מגומגם וצ"ל שודאי הניחו כי הרי משתמר ויש בו סימן.

פ. אלא נטלו בידו ולא זז משם, שאז לא שייך הטעם שמא יבוא בעל האבידה שהרי עמד שם וראה שלא בא וע"כ יחזור ויניחו שם שהמקום משתמר. סמ"ע ס"ק מ"ט.

צ. הש"ך בס"ק ל"א העיר דגם אם אין בו סימן אם הוא דרך הינוח אפי' אינו משתמר אין זה של מוצאו אלא יהיה מונח עד שיבוא אליהו דהוי יאוש שלא מדעת שבאיסורא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

סימן נוטל ומכריז ואם אין בו סימן לא בגופו ולא במקומו לא יטלנו ואם נטלו רק בידו ולא הוליכו לביתו לא יחזיר **ק** שהרי אין המקום משתמר טוב, והוא עיקר.

עין משפט ה. או"ח סימן תצו סעיף ה

ה. ח. עופרים שנולדו בפרדס מקום המשתמר **ר** בתוך שבעים אמה וד' טפחים מהעיר, א"צ צידה ומותרים בלא זימון **ש**, אבל האם מחוסרת צידה ואסורה.

עין משפט ו. או"ח סימן תצח סעיף ו

ו. ט. בהמה מסוכנת שמפחד שתמות והוא כבר אכל סעודתו ואינו צריך לה אסור לשוחטה ביו"ט, אא"כ יש שהות ביום **ת** כדי לאכול ממנה כזית צלי **א** מבעוד יום.

אתא לידו. והעמיד דברי הרמ"א בדבר שמסתמא נתייאשו הבעלים קודם שמצאן זה כגון כריכות קטנות בר"ה שאין בהן סימן המתגלגלים ברגלי אדם ובהמה.

ק. כתב הש"ך בס"ק ל"ב. שמדברי הנ"י והר"ן והרמב"ן והרשב"א, וה"ה בפט"ו מגזילה נראה דבכה"ג יחזיר כיון שלא הוליכו לביתו דממ"נ, אם הבעלים הניחום שם לדעתם כיון שמקום זה משתמר הוא לדעת הבעלים יכול להחזירו לשם. ואם מעלמא בא כיון שאין בו סימן הרי הוא שלו ולמה אינו רשאי להחזירו.

ר. ואין הולד יוצא שאינו יכול לברוח וקל לצודו. כ"כ רש"י בביצה כ"ה ע"א, והר"ן על דברי הרי"ף, ועיין מ"ב אות כ"ג.

ש. **ו** כיון שרואה אותם בכל יום דעתו עליהם והרי הוא כאילו זימן אותם. והוא שיש לו שבעה ימים מלידה שאז יצא מכלל נפל כמ"ש ביו"ד סי' ט"ו סעיף ב'. ושבעה ימים אלו א"צ מעת לעת. כה"ח אות מ"ז.

ופשוט דאם לא ידע מהולדות, אסורים אפי' במקום קרוב. מ"ב בשער הציון אות מ"ג.

ת. היינו בודאי ולא באומד הדעת. כה"ח אות מ"ט מא"ר. וכל שיש שהות לאכול ממנה אע"פ שאינו אוכל ממנה בפועל מותר. ט"ז ס"ק ד' מב"י, דמשום הפסד התירו.

א. שזהו הקל שבכישולין, והצלי א"צ מליחה.

הגה: ואפי' אין שהות לנתחה ולבודקה ב תחלה.

ו. כשיש שהות ביום לאכול ממנה כזית צלי, אינו מרים עורה ג אלא א"כ שייר יחד איתו אבר ד ומביאו עמו.

הגה: וי"א דאין להפשיטה ה אא"כ שחטה לצורך יו"ט, וכן ראוי להורות ו.

עין משפט ז. אר"ח סימן תצה סעיף ז

ז. יא. אם שחט בהמה בשדה ז ביו"ט לא יביאנה במוט כדרך שעושים בחול, אלא מביאה בידו ח אברים אברים.

עין משפט ז. יו"ד סימן כה סעיף א

א. השוחט צריך לבדוק בסימנים אחר השחיטה ט אם נשחטו רובן או שיראה בשעת השחיטה שנשחטו רובן כבהמה, ובעוף רוב סימן אחד

ב. דמשום הפסד ממונו התירו לו לאכול בלא בדיקה. כה"ח אות נ"ד.

ג. היינו לטלטלו ולהניחו במקום אחר, דלא התירו במסוכנת שאינו שוחט אותה משום שמחת יו"ט אלא משום הפסד ממונו ולא התירו לטלטלו אא"כ השאיר בו אבר. לבוש.

ד. לאו דוקא שייר בו אבר אלא ה"ה כזית בשר. פר"ח.

ה. כיון דאסור לטלטל העור אסור להפשיטו, וטעם המתירים כיון דאם יזדמנו לו אורחים התירו לו חכמים משום הפסד שלא יסריח הבשר. מ"א ס"ק י"ד.

ו. והפר"ח כתב דהעיקר כמר"ן השו"ע ומ"מ יש להחמיר כדעת הרמ"א. וכ"כ המ"ב באות מ' ואפשר דע"י עכו"ם מותר אם יש חשש שאם יניחה עד הלילה יסריח הבשר. שם במ"ב.

לסברא האוסרת הפשטה ה"ה בעוף המסוכן אין למרוט נוצתו, מ"א שם ומ"ב אות מ"א.

ז. משמע אפי' בבריאה ולא רק במסוכנת. כ"כ הט"ז בס"ק ו'. מ"ב אות מ"ג.

ח. וי"א ואפי' שמרבה בהילוך זה עדיף מאשר עובדין דחול. מ"א ס"ק ט"ו.

מ"מ אם הוא ממהר להביאה לאורחים, מותר גם במוט. ועיין במ"ב אות מ"ה.

ט. מימרא דרבי יהודה וכדאמר רב הונא בחולין דף ט' דבהמה בחזקת איסור עומדת. ואפי' השוחט זריז ומהיר, ואפי' הולך והביא במקום הסימנים צריך לבדוק. כף החיים אות א'. ולכתחילה בעינן גם ראייה וגם משמוש בבדיקה זו.

ואם לא ראה ולא בדק אסור ^י.

הגה: והבדיקה נעשית ע"י שלוחין אגודלו על שיפוי הכובע ומתוך הלחץ נפלטים הסימנים לחוץ ואז יכול לראות אם נשחטו כדין ובדיקה זו מועילה ג"כ לראות אם הם לא נעקרו דאם הסימנים אינם חוזרים לפנים אחר שהסיר אגודלו הרי שמוטים וטריפה.

מיהו אין צורך לבדוק אם שמוטה היא ^כ דסמכינן ארובה כמו בשאר טריפות.

א. ב. י"א שצריך לראות שהסימנים שחוטים במקום שחיטה ולא עשה הגרמה ^ל.

הגה: ויש לבדוק אחר זה קודם שיזרוק ^מ העוף מידו, אבל בדיעבד אם לא עשה כן יבדוק אח"כ ולא חיישינן ^נ שמא ע"י הפירכוס נתרחב החתך יותר.

^י. והוי נבילה דבהמה בחייה בחזקת איסור עומדת ואינה ניתרת עד שיודע שנשחטה כראוי. ש"ך ס"ק א'. ובט"ז שכתב בשם אחרונים דכוונת הש"ך ספק נבילה ונפ"מ לעשות כסוי הדם בלא ברכה אם זה עוף או חיה. וכן אין לשחוט אותו ואת בנו אחרי הבהמה כי זה ספק נבילה ולא ודאי נבילה. כף החיים אות ד'.

^כ. והש"ך בס"ק ב' כתב דלכתחילה יש לבדוק אם היא לא שמוטה ורק בדיעבד מהני אם לא בדק.

^ל. הרא"ש בתשובה. וכל ששחט באמצע הצואר מן הסתם לא הגרים אבל אם שחט לצד הראש שיש מקום להסתפק צריך בדיקה אם לא הגרים. ט"ז ס"ק ב'. ואם לא בדק הוי ספק נבילה ויש אומרים ודאי נבילה. כף החיים אות ח'.

^מ. הגה"ה זו מקומה לפני י"א. ש"ך ס"ק ג'. והטעם לפני שיזרוק דיש לחשוש שמא ישכח אח"כ לבדוק. ט"ז ס"ק ג'.

^נ. ודעת המהרי"ו דחוששין שמא נתרחב ע"י הפירכוס וטריפה מספק והמהרי"ק חלק עליו בשורש ל"ח. והסיק בכף החיים אות י"א דאם לא פירכס הרבה ויש רוב גדול יש להקל אפי' שאין הפ"מ.

דף כה:

עין משפט א. אר"ח סימן קע סעיף ה

ה. ז. לא ישתה כוסו בבת אחת ^ו ואם שתה הרי זה גרגרן, ב' פעמים דרך ארץ, ובשלשה פעמים הרי זה מגסי הרוח.

הגה: כוס קטן ^ע מותר לשתותו בבת אחת, וגדול מאוד מותר לשתותו בשלשה או בארבעה הפסקות.

עין משפט ב. אר"ח סימן תקכב סעיף א

א. אין הסומא יוצא ביום טוב במקלו ^פ, ולא הרועה בתרמילו ^צ.

הגה: דין חיגר ^ק ביו"ט כדינו בשבת בסי' ש"א סעיף ט"ו-י"ז.

ס. ואם משייר מעט לא הוי גרגרן, מ"א ס"ק י"ב.

ע. היינו קטן מרביעית, אבל במשקה חריף אפי' בכוס קטן פחות מרביעית לא ישתה אותו בבת אחת אא"כ הוא כוס קטן מאוד, או ישייר ממנו מעט, כה"ח אות ל"ד.

פ. דהוי דרך חול ויש זילזול ביו"ט, כ"כ רש"י בביצה כ"ה ע"ב, ודוקא בר"ה או בכרמלית הדומה לר"ה. ט"ז ס"ק א', ומ"ב אות ב', אבל מבית לחצר מותר גם באין עירוב דאין עירוב והוצאה ליו"ט.

ו. ולא רק סומא אסור אלא ה"ה זקן, ורק בהזקין כ"כ שא"א לו ללכת בלא מקל מותר. כה"ח אות ב'.

ז. ואם הסומא ג"כ אינו יכול ללכת בלא מקל מותר, ואפי' בשבת שזהו כמו מנעלו ואפי' בר"ה מותר לו לצאת ויש חולקים דבר"ה אסור. כה"ח אות ג'.

צ. ג"כ משום זילותא דיו"ט והיינו ג"כ לר"ה או לכרמלית הדומה לר"ה, אבל מחצר לבית מותר.

ק. וחולה שעמד מחליו דינו כחיגר, כ"כ הרמ"א בסי' ש"א סעיף י"ז, ועיין בכה"ח שם אות ק"ו דדוקא באינו יכול לילך כלל בלא מקל.

עין משפט ג.ד.

או"ח סימן תקכב סעיף ב

ב. אין יוצאים בכסא ר', אחד האיש ואחד האשה אבל אם היו הרבים צריכים לו ש' מותר להוציאו ביו"ט בכסא ואפי' על הכתף.

ר. שדרכן היה להוציא אנשים חשובים בכסא ע"ג בני אדם, ואסור משום עובדין דחול, וכשהרבים צריכים לו מותר, ב"י בשם הר"ן. ודוקא בר"ה או לכרמלית בלא שעירבו.

ולהוציאו שלא על הכסא כשמרימים אותו מותר, ב"י בשם הירושלמי מפ"ק דביצה. מ"ב אות ד'.

וכיון שזה משום זילותא דיו"ט להוציאו על כסא כעובדין דחול אסור גם ע"י גוי. כה"ח אות ט'.

ש. כגון לדרשה בביהכנ"ס, רש"י ביצה כ"ה ע"ב. ואפי' יכול לילך ברגליו משום דוחק הציבור או זקן וחלש מותר. מ"ב אות ו'.